

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนในเขตอำเภอท่าตะโก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์ เขต 3
2. เพื่อสร้างรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนในเขตอำเภอท่าตะโก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์ เขต 3

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนและครูในเขตอำเภอท่าตะโก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ตามตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) จำนวน 214 คน

ช่วงที่ 2 เสนอรูปแบบ

ประชากรได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในการประชุมกลุ่ม จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการนิเทศภายในด้านงานวิชาการของโรงเรียนโดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาของวงจรมุ่งได้แก่ Plan (การวางแผน) Do (การดำเนินการตามแผน) Check (การตรวจสอบผลงาน) Act (การปรับปรุงแก้ไข) โดยแบ่งข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับตำแหน่ง เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาการนิเทศภายในด้านวิชาการ เป็นแบบคำถามมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ เกี่ยวกับปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนด้านวิชาการของผู้นิเทศการศึกษาใน 5 ระดับ คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียน

การสอน ด้านสื่อและนวัตกรรม ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 40 ข้อ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่าปัญหาการปฏิบัติงานตามภารกิจกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนด้านวิชาการในแต่ละข้อมีมากน้อยเพียงใด ตามระดับเกณฑ์คะแนนประมาณค่า ดังนี้

คะแนน 4 หมายถึง ระดับปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศภายใน มากที่สุด

คะแนน 3 หมายถึง ระดับปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศภายใน มาก

คะแนน 2 หมายถึง ระดับปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศภายใน น้อย

คะแนน 1 หมายถึง ระดับปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศภายใน น้อยที่สุด

ช่วงที่ 2 เสนอรูปแบบ

แบบสรุปประเด็นปัญหานำเสนอผู้เชี่ยวชาญจากการประชุมกลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กระทำโดยการวิเคราะห์โดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยนำคะแนนจากแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อศึกษาปัญหาการนิเทศภายในเกี่ยวกับงานวิชาการโดยรวมทุกด้าน และรายด้าน เพื่อให้ทราบว่ามีปัญหาต่างๆ อยู่ระดับใด โดยการแปลความหมายค่าเฉลี่ยเกณฑ์ประมาณค่าของสำราญ มีแจ้ง (2544 : 37)

สถิติที่ใช้

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้

ช่วงที่ 1 ใช้สถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ช่วงที่ 2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

โดยการหาความสัมพันธ์สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าเท่ากับ 0.92

สรุปผลการวิจัย

ช่วงที่ 1 การศึกษาปัญหา

ปัญหาการนิเทศภายในของโรงเรียนในเขตอำเภอท่าตะโก ของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การนิเทศภายในมีปัญหาเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ 1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2. ด้านการวัดและประเมินผล 3. ด้านการวิจัยในชั้นเรียน 4. ด้านสื่อและนวัตกรรม 5. ด้านการจัดการเรียนการสอน และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านลงไปในรายละเอียดรายชื่อที่มีปัญหาสำคัญ 3 ข้อ มีดังนี้

1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่าผู้บริหารและครูมีความเห็นว่าการนิเทศด้านนี้มีปัญหาด้านนี้อยู่ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อย่อยพบว่าประเด็นที่มีปัญหามากเรียง 3 ลำดับแรก ได้แก่

- 1.1 การสำรวจความต้องการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร
- 1.2 การสำรวจปัญหาเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร
- 1.3 การวางแผนศึกษาวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2) ด้านการวัดและประเมินผล พบว่าการนิเทศด้านนี้มีประเด็นปัญหามากเรียง 3 ลำดับ ได้แก่

- 2.1 การแนะนำในการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย
- 2.2 การแนะนำในการสร้างเครื่องมือและประเมินผลที่มีคุณภาพ
- 2.3 การบริการจัดหาคู่มือการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร

3) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน พบว่าการนิเทศภายในโรงเรียนด้านนี้มีปัญหามากเรียง 3 ลำดับแรก ได้แก่

3.1 การแนะนำส่งเสริมให้ครูเตรียมการสอนและการจัดทำแผนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 การแนะนำส่งเสริมให้เลือกใช้เทคนิคและวิธีสอนที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน

3.3 การจัดส่งครูเข้าอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น

4) ด้านสื่อและนวัตกรรม พบว่าการนิเทศด้านนี้มีปัญหามากเรียงจาก 3 ลำดับแรกได้แก่

4.1 การสำรวจความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

4.2 การให้คำปรึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียน

4.3 การนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาปรับปรุงแก้ไขการเรียน

5) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่าการนิเทศด้านนี้มีปัญหามาก เรียงจาก 3 ลำดับ ได้แก่

5.1 การใช้สื่อและนวัตกรรมตามแผนการสอนในแต่ละกลุ่มวิชา

5.2 การจัดอบรมปฏิบัติการสร้างและใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน

5.3 การสำรวจความต้องการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน

ช่วงที่ 2 การสร้างรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน

การสร้างรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนด้านงานวิชาการ ใช้วิธีการประชุม สทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน โดยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ความคิดเห็นของประชากรในการวิจัยที่บ่งบอกถึงปัญหาในการนิเทศภายในโรงเรียนด้านงาน วิชาการ 5 ด้าน โดยเลือกประเด็นที่เป็นปัญหาในการนิเทศภายในโรงเรียนที่เป็นปัญหามากที่สุด 3 ลำดับแรก ส่งมอบให้ผู้เชี่ยวชาญได้ศึกษาและร่วมประชุมสทนากลุ่มให้ข้อเสนอแนะ ณ ห้องประชุมเวลาสี่ริ่งสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2548 ตั้งแต่เวลา 09.00 – 10.00 น. โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม 7 คน ที่ประชุมได้สทนากลุ่ม และสรุปข้อเสนอแนะในการกำหนดรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนด้านงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

ข้อเสนอแนะในการกำหนดรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนด้านงานวิชาการของ ผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ปัญหา

1. การสำรวจความต้องการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร

รูปแบบ

1.1 จัดทำโครงการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร

1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ

1.3 ประชุมชี้แจงให้คณะครูทราบและร่วมมือในการพัฒนาแบบสำรวจ

1.4 ดำเนินการสำรวจข้อมูล

1.5 นำข้อมูลมาสรุปวิเคราะห์ และรายงานให้ครูทราบ

ปัญหา

2. การสำรวจปัญหาเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร

รูปแบบ

- 2.1 จัดทำโครงการสำรวจปัญหาการใช้หลักสูตร
- 2.2 ประชุมชี้แจง เป้าหมาย จุดประสงค์ แนวปฏิบัติการสำรวจปัญหา
- 2.3 ดำเนินการสำรวจปัญหาตามแผนที่กำหนดไว้
- 2.4 วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปปัญหาด้านต่างๆ
- 2.5 จัดประชุมสัมมนา อภิปรายด้านต่างๆ
- 2.6 นิเทศ ติดตามแนวทางการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

ปัญหา

3. การวางแผนศึกษาจุดประสงค์ของหลักสูตร

รูปแบบ

- 3.1 จัดตั้งคณะกรรมการให้รับผิดชอบวางแผนศึกษาจุดประสงค์หลักสูตร
- 3.2 สำรวจความรู้ความเข้าใจด้านการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์จุดประสงค์และการจัดทำแผนการสอน
- 3.3 จัดประชุมปฏิบัติการศึกษาแนวทาง หรือรูปแบบ การวิเคราะห์หลักสูตรและการจัดทำแผนการสอน ทุกกลุ่มวิชาและทุกชั้น
- 3.4 ติดตาม ตรวจสอบผลการนำไปปฏิบัติจริงในทุกชั้น ทุกกลุ่มวิชา
- 3.5 สรุปผลการวิเคราะห์จุดประสงค์และการนำไปใช้ตามเป้าหมายที่วางไว้
- 3.6 ประชุมสัมมนาเผยแพร่ผลงานการปฏิบัติ การแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อแจ้งให้

ครูทราบ

ด้านการวัดและประเมินผล

ปัญหา

1. การแนะนำให้ผู้สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย

รูปแบบ

- 1.1 สำรวจความรู้ ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับเครื่องมือและประเมินผลประเภทต่างๆ
- 1.2 จัดประชุมปฏิบัติการศึกษา ความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการสร้างเครื่องมือประเภทต่าง ๆ

- 1.3 ทำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปทดลองใช้จริงพร้อมเก็บข้อมูล
- 1.4 วิเคราะห์ข้อมูล ระบุปัญหาและปรับปรุงคุณภาพเครื่องมือประเภทต่าง ๆ
- 1.5 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงไปทดลองใช้ซ้ำหลาย ๆ ครั้ง
- 1.6 นิเทศติดตาม และพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ปัญหา

2. การแนะนำการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ

รูปแบบ

- 2.1 สำรวจความต้องการ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือ และขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ
- 2.2 จัดประชุมปฏิบัติการศึกษาความรู้ และฝึกการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ตามกลุ่มวิชาและชั้นต่างๆ ที่ครูรับผิดชอบ
- 2.3 ทำเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ทุกกลุ่มวิชา
- 2.4 รวบรวมข้อมูลและผลการทดลองใช้มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงทุกกลุ่มวิชา
- 2.5 นิเทศติดตาม การนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้จริง และนำผลมาปรับปรุงหลายๆ ครั้งอย่างต่อเนื่อง

ปัญหา

3. การบริหารจัดการคู่มือการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร

รูปแบบ

- 3.1 สำรวจความต้องการของครูผู้สอนทุกกลุ่มวิชา ทุกชั้น
- 3.2 จัดทำโครงการจัดทำคู่มือ จัดทำคลังข้อสอบ พร้อมจัดงบประมาณ
- 3.3 ตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานด้านนี้อย่างจริงจัง
- 3.4 จัดประชุมสัมมนาและจัดหาวิทยากรให้ความรู้ความเข้าใจในด้านการวัดผลการประเมินผล
- 3.5 นิเทศ ติดตาม พร้อมการชี้แนะแนวการใช้เครื่องมือวัด และประเมินผล รวมทั้งข้อมูลต่างๆ

ด้านสื่อและนวัตกรรม

ปัญหา

1. การใช้สื่อและนวัตกรรมตามแผนการสอนในแต่ละกลุ่มวิชา

รูปแบบ

- 1.1 สำรวจปัญหาและความต้องการใช้สื่อของครูผู้สอนทุกกลุ่มวิชา ทุกชั้น
- 1.2 จัดทำโครงการจัดประชุมปฏิบัติการผลิตและใช้สื่อและนวัตกรรม พร้อมงบประมาณสนับสนุน
- 1.3 กำหนดให้ครูทุกกลุ่มวิชา ทุกชั้น วิเคราะห์หลักสูตร จัดทำหรือเตรียมการสอนของตนที่รับผิดชอบสอนกลุ่มวิชาต่างๆ
- 1.4 จัดประชุมปฏิบัติการผลิตสื่อที่สอดคล้องกับแผนการสอนที่เตรียมล่วงหน้ามาแล้ว
- 1.5 นำเสนอสื่อการสอนที่ผลิต ประกอบแผนการสอนของแต่ละกลุ่มวิชา
- 1.6 ครูทดลองใช้สื่อประกอบแผนการสอนโดยใช้วิธีสาธิตให้ดู
- 1.7 ครูร่วมกันวิจารณ์ เพื่อแก้ไขปรับปรุง
- 1.8 นิเทศ ติดตาม การผลิตสื่อและการใช้เป็นระยะๆ

ปัญหา

2. การจัดอบรมปฏิบัติการสร้างและใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน

รูปแบบ

- 2.1 สำรวจความรู้ และความต้องการของครูเกี่ยวกับการผลิตและใช้สื่อ
- 2.2 จัดทำโครงการ / จัดทำแผนการประชุมปฏิบัติการผลิตและใช้สื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน
- 2.3 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการผลิตสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน
- 2.4 นำเสนอสื่อและนวัตกรรมเพื่อวิจารณ์และปรับปรุงแก้ไข
- 2.5 ครูดำเนินการผลิตสื่อและนวัตกรรมเพื่อใช้สอนจริงในกลุ่มวิชาที่รับผิดชอบ

ปัญหา

3. การสำรวจความต้องการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน

รูปแบบ

- 3.1 วางแผนการสำรวจปัญหาและความต้องการใช้สื่อและนวัตกรรม
- 3.2 ประชุมชี้แจง เป้าหมาย จุดประสงค์และแนวปฏิบัติให้ครูทราบและขอความร่วมมือ
- 3.3 ตั้งกรรมการรับผิดชอบ
- 3.4 ดำเนินการสำรวจและเก็บข้อมูล

- 3.5 วิเคราะห์ข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ พร้อมแนวทางแก้ปัญหา
- 3.6 เผยแพร่ผลการสำรวจและใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการแก้ปัญหา
- 3.7 จัดหาสื่อและนวัตกรรมการสอนพร้อมให้บริการ
- 3.8 นิเทศ ติดตาม และเสนอแนะ
- 3.9 ประเมินผลการใช้สื่อและสรุปปัญหาการปฏิบัติงาน

ด้านการจัดการเรียนการสอน

ปัญหา

1. การแนะนำส่งเสริมให้ครูเตรียมการสอนและจัดทำแผนการสอนอย่างมี

ประสิทธิภาพ

รูปแบบ

- 1.1 สำรวจความต้องการและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดทำแผนการสอน และเทคนิควิธีสอนต่างๆ

- 1.2 จัดทำโครงการแผนการจัดประชุมปฏิบัติการประจำปี พร้อมจัดสรรงบประมาณ

- 1.3 จัดประชุมปฏิบัติการให้ความรู้ และฝึกปฏิบัติเขียนแผนการสอนตามกลุ่มวิชาต่างๆ

- 1.4 นำเสนอแผนการสอนพร้อมการสาธิตการสอน และวิจารณ์แก้ไข ปรับปรุง
- 1.5 ดำเนินการจัดทำแผนให้ครบทุกกลุ่มวิชาเพื่อใช้ตลอดภาคเรียน
- 1.6 นิเทศ ติดตาม สนับสนุนและเสนอแนะเป็นระยะๆ ตลอดภาคเรียน
- 1.7 จัดประชุมสัมมนา เสนอผลการใช้แผนการสอน ระบุปัญหาและแนวทางการปรับปรุงพัฒนา และหาประสิทธิภาพต่อไปอย่างเป็นระบบ

ปัญหา

2. การแนะนำให้ครูเลือกใช้เทคนิคและวิธีสอนที่เหมาะสมกับความสามารถของ

ผู้เรียน

รูปแบบ

- 2.1 สำรวจปัญหาและความต้องการของครูเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีสอน
- 2.2 เตรียมการจัดประชุมปฏิบัติการให้ความรู้ และฝึกทักษะการใช้เทคนิคต่างๆ

จริง

2.3 จัดประชุมปฏิบัติการโดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้ และฝึกปฏิบัติ

2.4 สาธิตการใช้เทคนิคและวิธีสอนแบบต่างๆ

2.5 นำเทคนิควิธีสอนไปใช้จริง

2.6 นิเทศ ติดตาม เสนอแนะการใช้เทคนิควิธีสอนในกลุ่มวิชาต่างๆ

2.7 สรุปประเมินผลการใช้เทคนิควิธีสอนกลุ่มวิชาต่างๆ

2.8 ประชุมสัมมนา เสนอรายงานและผลงานของกลุ่มวิชาต่างๆ

ปัญหา

3. การจัดส่งครูเข้าอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามที่หน่วยงาน
ต่างๆ จัดขึ้น

รูปแบบ

3.1 สำรวจความต้องการของครูผู้สอนในกลุ่มวิชาต่าง ๆ

3.2 สำรวจข้อมูลของหน่วยงาน / สถาบัน / มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการจัด
ประชุมสัมมนา ประชุมปฏิบัติเกี่ยวกับรูปแบบการสอน / การวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนเพื่อเป็น
ฐานข้อมูลเตรียมครู และงบประมาณสนับสนุน

3.3 ส่งครูเข้าอบรมสัมมนา

3.4 ครูรายงานผลการเข้าร่วมประชุมสัมมนา หรือประชุมปฏิบัติการต่างๆ และ
เผยแพร่ให้ครูทุกคนรับทราบ

3.5 ส่งเสริม / กำหนดนโยบายให้ใช้เทคนิควิธีสอนที่มีประสิทธิภาพ

3.6 นิเทศ ติดตาม สนับสนุน เสนอแนะทุกระยะ

ด้านการวิจัยในชั้นเรียน มีปัญหาโดยรวมทุก 6 ด้าน

ปัญหา

1. ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนจึงมีการทำวิจัยน้อย
2. โรงเรียนยังขาดผู้เชี่ยวชาญที่จะให้คำแนะนำด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน
3. ครูยังขาดการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาปรับปรุงการเรียนการสอน
4. ขาดการอบรมให้ความรู้แก่ครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน
5. ขาดการสำรวจข้อมูลสารสนเทศที่จะเป็นเหตุแห่งการทำวิจัย
6. ขาดการดูแลติดตามผลงานด้านการวิจัยในชั้นเรียน

รูปแบบ

1. สำนวจความรุ้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวิจัยในชั้นเรียน
2. สำนวจปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนในทุกกลุ่มวิชาและทุกชั้น
3. สรุปประเด็นปัญหาต่างๆ และจัดอันดับความสำคัญ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องรูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนในเขตอำเภอท่าตะโก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

สภาพการดำเนินการและปัญหาที่เกิดจากการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอท่าตะโก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 พบว่ามีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการมีระดับปัญหาค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านสื่อและนวัตกรรม และด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประภาส สกฤดี (2538) ที่ได้วิจัยเรื่องความต้องการการนิเทศการศึกษากับการนำหลักสูตรประถมศึกษาไปใช้ของพนักงานครูเทศบาลในเขตการศึกษา 11 พบว่าครูเทศบาลในเขตการศึกษา 11 มีความต้องการนิเทศการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านเอกสารประกอบด้านหลักสูตร ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน ด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียน และด้านสื่อการเรียนการสอน และครูที่สอนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ก็มีความต้องการนิเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมลชยา เกตตะพันธ์ (2540) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 1 พบว่าโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลมีปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน ทั้งด้านขาดแคลนเอกสารหลักสูตร ครูไม่เปลี่ยนพฤติกรรม การสอน ครูมีคุณสมบัติไม่ตรงกับความต้องการของโรงเรียน ขาดงบประมาณ ขาดแคลนสื่อการเรียน และชุมชนมีส่วนร่วมน้อยเกินไป และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทัศน์ นันทวิสิทธิ์ (2542) เรื่อง สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหายุ่งในระดับมากและได้ให้ข้อเสนอแนะไว้เป็นขั้นตอนการแก้ปัญหาไว้ดังนี้

- 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการให้ความสำคัญในเรื่องการจัดแบบฟอร์มให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

- 2) การวางแผนควรให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงาน
- 3) การปฏิบัติกรณีการศึกษาควรชี้แจงภารกิจของผู้บริหาร และผู้รับการนิเทศให้เข้าใจตรงกัน
- 4) ควรจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติ

จากสภาพปัญหาของการนิเทศงานด้านวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอท่าตะโก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ดังได้กล่าวแล้วทั้งในสภาพรวมทุกๆ ด้าน และพิจารณาปัญหาเป็นรายด้าน จึงมีประเด็นสำคัญ ที่น่าจะนำมาอภิปรายรายด้านได้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โรงเรียนในเขตอำเภอท่าตะโก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 มีปัญหาด้านหลักสูตรและการนำไปใช้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่อาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเก่า (พ.ศ.2521 ปรับปรุง 2533) ไปเป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ทำให้การใช้หลักสูตรในระยะแรกมีปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นทั้งด้านวัสดุหลักสูตร เอกสารประกอบการค้นคว้า แบบเรียน คู่มือครู บุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ยังขาดความรู้ และทักษะการนำหลักสูตรไปใช้ นอกจากนี้ยังขาดข้อมูลสารสนเทศ ขาดการประเมินผลที่เป็นระบบ ขาดการติดตามที่ต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวัฒนา ไกรสุรย์ (2538) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู วิชาการ และครูผู้สอน ซึ่งครอบคลุมหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งพบว่ามีปัญหาระดับปานกลาง ซึ่งเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว ต้องมีการกำหนดแนวทางหรือรูปแบบการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนใหม่ทำให้การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดให้มีกระบวนการประชุมสนทนาของคณะผู้เชี่ยวชาญ ช่วยเสนอแนะรูปแบบการนิเทศงานด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ไว้เป็น 3 รูปแบบ โดยยึดหลักการตั้งแต่การสืบค้นข้อมูลปัญหา การวางแผนการดำเนินงาน การจัดประชุมให้ความรู้และการฝึกปฏิบัติสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล มีการวิเคราะห์ข้อมูล การแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน รวมทั้งมีการสรุปผล และการเผยแพร่ผลงานให้ชุมชน ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบอีกด้วย

2. ด้านการวัดและประเมินผล ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนในเขตอำเภอท่าตะโก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ด้านการวัดและประเมินผล มีปัญหาในภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาปัญหารายข้อย่อยต่างก็มีปัญหายุ่งระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัฒนา ไกรสุรย์ (2538) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู

วิชาการและครูผู้สอน พบว่างานด้านการวัดและประเมินผล มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การขาดเอกสารคู่มือการวัดและประเมินผล ขาดความรู้และทักษะการสร้างและการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล มีการจัดประชุมปฏิบัติการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาครูอยู่บ้าง แต่ไม่เพียงพอ นอกจากนี้ยังขาดระบบการนำผลประเมินมาใช้ปรับปรุงคุณภาพที่เป็นระบบอย่างไรก็ตาม คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญได้มีการประชุมสนทนา ที่สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ได้เสนอรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนไว้หลายรูปแบบ ซึ่งได้ยึดหลักการสำรวจปัญหา การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา การให้มีการพัฒนาความรู้ และทักษะให้ ครูผู้สอน มีการฝึกปฏิบัติการสร้างเครื่องมือและประเมินผลตามกลุ่มวิชาต่างๆ มีการทดลองนำไปใช้ และมีการประเมินผลการใช้เครื่องมือและการวิจารณ์ แสดงความคิดเห็นและการพัฒนาเป็นระบบมากขึ้น

3. ด้านสื่อและนวัตกรรม ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนในเขตอำเภอท่าตะโก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ด้านสื่อและนวัตกรรม มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อย่อยก็มีปัญหาระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภินันท์ นา ระตะ (2540) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ประถมศึกษานนทบุรีสูง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย พบว่างานนิเทศภายในโรงเรียนด้านงานวิชาการมีปัญหาการปฏิบัติค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดหาสื่อการสอนที่ตรงกับมุ่งหมายของหลักสูตร และแนะนำให้ครูใช้วัสดุท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็นสื่อการเรียนการสอน นอกจากนี้โรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน ก็มีปัญหาด้านสื่อและนวัตกรรมมากเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิลักษณ์ โพรม (2538) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการและความต้องการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนประถม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ครูที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษาทุกขนาด ต่างมีความต้องการนิเทศด้านสื่อและนวัตกรรมเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ได้ให้ข้อเสนอแนะรูปแบบการนิเทศด้านสื่อและนวัตกรรมไว้อย่างชัดเจน โดยเน้นการจัดการนิเทศอย่างเป็นระบบ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย และมีระบบการสืบค้นปัญหาและความต้องการของครูและ ผู้เกี่ยวข้อง จัดระบบการวางแผนการดำเนินงาน การฝึกอบรมพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่ครู จัดหาสื่อและวัสดุต่างๆไว้บริการ จัดสรรงบประมาณ ฝึกปฏิบัติจริง ผลิตและนำสื่อที่ผลิตได้ไปทดลองใช้แล้วมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการนิเทศติดตาม และให้ข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการจัดการเรียนการสอน ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนในเขตอำเภอท่าตะโก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ด้านการจัดการเรียนการสอน มีปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายข้อย่อยก็มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุทธิลักษณ์ ไพราม (2538) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการและความต้องการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูวิชาการที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่าครูโรงเรียนประถมทุกขนาดต่างมีความต้องการนิเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เช่นกัน และจากสภาพการดำเนินการนิเทศตามขั้นตอนต่างๆ ซึ่งเพ็ญศรี จันทร์พานิชกิจ (2546) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการดำเนินการงานวิชาการโดยใช้การนิเทศภายในโรงเรียนจวบวิทยา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม พบว่าการนำการนิเทศภายในมาพัฒนาการดำเนินงานวิชาการของครูอาจารย์ในโรงเรียนจวบวิทยาคม มีการใช้ขั้นตอน การสังเกตการสอน การตรวจแผนการสอน การตรวจสื่อการสอน และการให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการสอนแก่ครู พบว่าได้รับการปฏิบัติมีประสิทธิภาพดี อย่างไรก็ตามคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 ได้เสนอรูปแบบการนิเทศไว้หลากหลายรูปแบบ ซึ่งยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครูและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ทุกขั้นตอน ตั้งแต่การศึกษาปัญหาและความต้องการ การกำหนดแนวการดำเนินงาน การจัดประชุมปฏิบัติการให้ความรู้และการฝึกปฏิบัติ มีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร การจัดทำแผนการสอน การสร้างสื่อการสอน การสร้างแบบทดสอบ การทดลองนำแผนการสอนไปใช้จริง และการจัดเก็บข้อมูลการปฏิบัติมาใช้ปรับปรุง แก้ไข การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

5. ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนในเขตอำเภอท่าตะโก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ด้านการวิจัยในชั้นเรียนมีปัญหาโดยรวมและรายข้อย่อย มีปัญหาอยู่ในระดับมากทั้งสิ้น ปัญหาในด้านนี้ถือได้ว่ามีความสำคัญในการแก้ปัญหาต่างๆ อย่างเป็นระบบมีขั้นตอนที่ชัดเจนในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของสุวิมล ว่องวาณิช (2542 : 3) ได้กล่าวสรุปว่าการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ครูปฏิบัติอยู่ในชั้นเรียนและมีการนำผลมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสอดคล้องกับคำกล่าวของรัตนา ศรีหารักษ์ (2547 : 27) ได้กล่าวจากหลักการและแนวคิดของการวิจัยในชั้นเรียนโดยครูสามารถกำหนดจุดประสงค์ได้ชัดเจนเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

หลักสูตรและนวัตกรรม การวัดและประเมินผลประสิทธิภาพการสอนของครูและเทคนิคการสอนต่างๆ และเมื่อพิจารณาจากข้อมูลรายชื่อที่ได้สำรวจรวบรวมปัญหาต่างๆ พบว่าครูยังมีปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านการวิจัยในชั้นเรียนมากที่สุด การให้คำปรึกษาการทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดการอบรม ตลอดจนการนำผลการวิจัยมาใช้แก้ไขปัญหาต่างๆ ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ได้รับการเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการกำหนดรูปแบบการนิเทศติดตาม และแนะนำการแก้ปัญหาและพัฒนาศักยภาพของครูโดยยึดหลักการให้ความรู้ความเข้าใจด้วยการจัดประชุมปฏิบัติการ และการฝึกทักษะการทำวิจัยครบทุกขั้นตอน ตั้งแต่การศึกษาค้นคว้า การกำหนดจุดประสงค์ การวางแผนการวิจัย การจัดทำเค้าโครงการวิจัย วิธีการเก็บข้อมูล การใช้สถิติวิเคราะห์ และการสรุปผลการวิจัยเพื่อนำไปเป็นแนวทางการแก้ปัญหาได้อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานและบุคลากร

ผู้บริหารสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 หรือกลุ่มโรงเรียน/โรงเรียน หรือบุคคล ควรดำเนินการสิ่งต่อไปนี้

1.1 จัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับ

- ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาต่างๆ
- ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับคุณวุฒิของครูทุกคน
- ข้อมูลของหลักสูตรการฝึกอบรมของสถาบัน / มหาวิทยาลัยที่จะจัดการอบรม / ประชุมในปี / เดือน / วันที่ต่างๆ
- ศูนย์ข้อมูลของเอกสาร / หนังสือทางวิชาการ / งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เรื่องต่างๆ ฯลฯ

1.2 จัดทำโครงการจัดประชุมปฏิบัติการพัฒนาความรู้ ความสามารถให้แก่บุคลากรประจำปีการศึกษา 2548

1.3 จัดทำโครงการส่งเสริมการทำผลงานทางวิชาการทุกๆ ด้านให้แก่ครูผู้สอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.4 จัดทำโครงการประกวด แข่งขัน แสดงผลงานและเสนอผลงานการวิจัยของครูและนักเรียนเป็นประจำทุกปี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยศึกษารูปแบบ/เครื่องมือที่จะพัฒนางานทั้ง 5 ด้าน คือ

- ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

- การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ
- การสร้างสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสูง
- การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ
- การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ทั้งของครูและนักเรียน

2.2 วิจัยรูปแบบ / กระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพของสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3